

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

Рецензенти:

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Осіпова Тетяна Юріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

components, which makes creativity a dynamic and multifaceted phenomenon that requires further comprehensive research.

References:

1. Короткова Л.В. Основні концепції креативності: від античності до сьогодення. *Advanced Linguistics* 2 / 2018. Р. 38-42.
2. Креативність особистості як фактор інноваційного розвитку суспільства: збірн. наук. праць. Вип. 2 / за ред. доц. В.В. Павленко. Житомир: ФО-П Левковець Н.М., 2020. 188 с.
3. Amabile, T. Affect and Creativity at Work. *Administrative Science Quarterly*. 2005. №50. Р. 368.
4. Guilford, J.P. Creativity. *American Psychologist*. 1950. №5. Р. 444–454.
5. Koestler Arthur. *The Act of Creation*. Macmillan (US): United Kingdom, 1964. 751p.
6. Torrance, E. P. (1974). *The Torrance Tests of Creative Thinking: Norms-Technical Manual*. Princeton, NJ: Personal Press.
7. Wallas G. *The Art of Thought*. N. Y., 1926
<https://archive.org/details/theartofthought/page/n3/mode/2up>

КОНСТАНТИНОВ Дмитро Сергійович

КРЕАТИВНЕ МИСЛЕННЯ ТРЕНЕРА-ВИКЛАДАЧА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ТА САМОРЕГУЛЯЦІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Креативне мислення тренера-викладача є важливим фактором у формуванні психологічної стійкості та саморегуляції дітей молодшого шкільного віку. У цей період відбувається активний розвиток когнітивних, емоційних і соціальних навичок дитини, тому підхід до навчання та виховання має бути не лише ефективним, але й гнучким, адаптивним і творчим.

Тренер-викладач, який володіє креативним мисленням, здатний створювати сприятливе середовище для формування саморегуляції у дітей, допомагаючи їм краще розуміти свої емоції, долати труднощі та адаптуватися до різних життєвих ситуацій.

Креативність педагога полягає у здатності знаходити нестандартні рішення, урізноманітнювати навчальні методи та розвивати у дітей здатність самостійно мислити, аналізувати та ухвалювати рішення.

У молодшому шкільному віці діти тільки починають осягати основи самоконтролю та емоційної регуляції, тому роль дорослого у цьому процесі є ключовою. Тренер-викладач, який застосовує творчий підхід, може розробляти унікальні навчальні завдання, використовувати елементи гри, експериментувати з методами подання матеріалу, що сприяє кращому засвоєнню знань та навичок.

Це особливо важливо в умовах сучасної освітньої парадигми, де індивідуальний підхід до учня є одним із головних принципів навчання.

Одним із важливих аспектів формування психологічної стійкості є здатність дитини долати стресові ситуації, зберігати впевненість у собі та адекватно реагувати на виклики. Тренер-викладач може допомогти дитині виробити ці навички за допомогою спеціальних вправ, ситуаційних ігор та моделювання проблемних ситуацій, у яких учень може тренувати свою стресостійкість у безпечному середовищі. Наприклад, застосування методів рефлексії, коли дитина аналізує свої дії та емоції після виконання певного завдання, сприяє розвитку усвідомленості та контролю над власним станом. Також ефективними є техніки релаксації, дихальні вправи та методи візуалізації, які допомагають дітям знижувати рівень тривожності та підвищувати концентрацію уваги.

Креативне мислення тренера-викладача виявляється і в умінні адаптувати навчальний процес до індивідуальних потреб дітей. Важливо розуміти, що кожна дитина унікальна і має свої особливості психоемоційного розвитку. Деякі діти можуть бути більш емоційно чутливими, інші – схильними до імпульсивної поведінки, і в таких випадках необхідний диференційований підхід. Тренер-викладач, який володіє креативним мисленням, може використовувати методи, що враховують ці особливості, наприклад, індивідуальні завдання, інтеграцію творчих елементів у навчальний процес, розробку спеціальних тренувальних програм, що відповідають можливостям та інтересам дітей [3].

Ще одним важливим аспектом є використання гри як інструменту розвитку психологічної стійкості та саморегуляції. Гра є природним способом навчання для дітей молодшого шкільного віку, і саме через гру вони можуть навчитися керувати своїми емоціями, розвивати навички співпраці та самоконтролю. Тренер-викладач може створювати ігрові ситуації, які спонукають дітей до аналізу своїх дій, розвитку комунікативних навичок та вироблення стратегії поведінки у складних ситуаціях. Наприклад, рольові ігри дозволяють моделювати різні соціальні сценарії, де дитина може спробувати різні способи вирішення проблем та побачити їхні наслідки у безпечному середовищі [2].

Крім того, важливу роль відіграє емоційна підтримка тренера-викладача. Діти молодшого шкільного віку дуже чутливі до оцінки дорослих, тому позитивне підкріплення, підтримка та мотивація з боку педагога сприяють формуванню у них впевненості у собі та зниженню страху перед невдачами. Креативний тренер-викладач використовує різні методи мотивації, наприклад, систему заохочень, інтерактивні форми оцінювання, розповіді про успіхи інших дітей, що дозволяє створити атмосферу довіри та взаємоповаги [3].

У процесі розвитку саморегуляції велике значення має формування у дітей усвідомлення власних емоційних станів. Це можна досягти через спеціальні вправи, такі як ведення емоційного щоденника, створення творчих проєктів, що відображають почуття, або аналіз художніх творів, які викликають певні емоції.

Завдяки таким методам діти вчать розпізнавати свої емоції, виражати їх у прийнятний спосіб та знаходити конструктивні шляхи їхнього регулювання.

За даними сучасних вчених, важливим компонентом розвитку психологічної стійкості є формування навичок позитивного мислення. Тренер-викладач може сприяти цьому, використовуючи методи когнітивно-поведінкової терапії, які допомагають дітям змінювати негативні установки на позитивні, розвивати впевненість у своїх силах та виробляти адаптивні стратегії поведінки. Наприклад, аналіз невдалих ситуацій з фокусом на отриманому досвіді, замість концентрування на невдачі, дозволяє дітям навчитися бачити позитивні аспекти навіть у складних обставинах [1].

Креативність тренера-викладача також проявляється у вмінні використовувати різноманітні підходи до навчання, зокрема інтеграцію різних дисциплін. Наприклад, поєднання фізичних вправ із музикою, мистецтвом чи театральними елементами може зробити процес навчання більш цікавим та ефективним. Використання сучасних технологій, інтерактивних платформ, відео- та аудіоматеріалів також сприяє розвитку саморегуляції та психологічної стійкості, оскільки діти отримують можливість навчатися у різних форматах, що відповідають їхнім когнітивним особливостям.

Отже, креативне мислення тренера-викладача є потужним інструментом формування психологічної стійкості та саморегуляції у дітей молодшого шкільного віку. Воно дозволяє адаптувати навчальний процес до індивідуальних потреб дітей, сприяє розвитку їхньої емоційної грамотності, навичок самоконтролю та позитивного мислення. Використання гри, інтегративних методів, сучасних технологій та елементів арт-терапії допомагає створити сприятливе середовище для навчання та розвитку. Емоційна підтримка, гнучкість у підходах, творча організація навчального процесу сприяють тому, що діти не лише отримують знання, а й розвивають важливі психологічні навички, які допоможуть їм у подальшому житті.

Креативне мислення тренера-викладача не лише допомагає у формуванні психологічної стійкості та саморегуляції дітей, а й сприяє розвитку їхньої особистості в цілому. Уміння критично мислити, аналізувати свої дії, знаходити нестандартні рішення та адаптуватися до нових умов – це ті навички, які стають основою успішного майбутнього. Саме тому творчий підхід до навчання є не просто бажаним, а необхідним у сучасній педагогіці.

Одним із ключових чинників розвитку саморегуляції є усвідомлення дітьми своїх емоційних станів та можливість їхньої корекції. Для цього тренер-викладач може застосовувати методи емоційного зворотного зв'язку, коли після виконання певного завдання діти аналізують свої почуття, розповідають про труднощі та способи їхнього подолання. Це формує у них навичку рефлексії, що є важливою складовою емоційного інтелекту. Додатково можна використовувати мистецькі методики – малювання емоцій, складання казок чи історій, у яких діти

відображають власні переживання, тим самим отримуючи можливість краще розуміти себе [1].

Одним з ефективних способів розвитку психологічної стійкості є створення ситуацій успіху. Діти молодшого шкільного віку дуже чутливі до власних досягнень і невдач, тому тренер-викладач має допомагати їм відчувати свої сильні сторони. Для цього можна використовувати індивідуальний підхід, коли кожна дитина отримує завдання відповідно до свого рівня, а також формувати підтримуюче середовище, у якому цінується не лише результат, а й процес навчання.

Креативність тренера-викладача також полягає у вмінні створювати атмосферу довіри та взаємоповаги, адже саме в такому середовищі діти можуть максимально розкрити свій потенціал. Завдяки творчому підходу до навчання вони не лише засвоюють матеріал, а й набувають життєво важливих навичок, які допоможуть їм у подальшому розвитку та соціальній адаптації.

Результати теоретичного дослідження розглянутої проблематики дозволяють зробити наступні висновки: креативне мислення тренера-викладача відіграє ключову роль у формуванні психологічної стійкості та саморегуляції дітей молодшого шкільного віку, сприяючи їхньому гармонійному розвитку. Використання інноваційних підходів у навчально-тренувальному процесі допомагає дітям адаптуватися до стресових ситуацій і розвивати емоційну саморегуляцію

Список використаних джерел:

1. Височіна Н.Л., Дяченко А.А., Антонюк А.Е., Власко С.В., Байдала В.Р. Формування професійних компетентностей у самбістів високої кваліфікації з використанням засобів суміжного тренінгу. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2020. –№ 26. С. 37-41.
2. Лукова С.В., Коломійцев Г.А. Саморегуляція спортивної діяльності підлітків. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*. 2021. Вип. 65. С. 154–169.
3. Соколова Г. Б., Тодоров П. І., Коханець О. Г. Психологічні особливості тренерів єдиноборств, які виховують спортсменів з порушенням слуху. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2021. Вип. 4. С. 129–133. (Психологія).

КОСТЕНЮК Наталя Іванівна

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ЯК ДЖЕРЕЛА ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ

В умовах сучасної інформатизації та глобалізації всіх сфер суспільного життя особливо важливою стає здатність особистості швидко адаптуватися до

КЕРНАС Андрій В'ячеславович Психолого-педагогічні аспекти розвитку творчих здібностей у студентської молоді	192
КИРИЄНКО Олена Олександрівна Розвиток креативності у майбутніх учителів біології як одна з умов успішного формування їх професійної компетентності	194
КІРДАН Олена Анатоліївна Наукові підходи до визначення сутності та змісту креативності майбутніх викладачів	198
КНЯЖЕВА Ірина Анатоліївна Актуальні тенденції формування змісту педагогічних освітніх компонентів у ЗВО	201
КОВАЛЬОВА Тетяна Михайлівна Розвиток креативності як складової підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту	204
КОВАЛЬЧУК Володимир Володимирович, ДОЛИНСЬКА Людмила Василівна Концептуальний підхід для формування креативності студентів у педагогічному університеті	209
КОЙЧЕВА Тетяна Іванівна Креативність учителя як запорука його професійного становлення в умовах інноваційного освітнього середовища	218
КОКОТЄЄВА Анастасія Сергіївна Формування креативності у здобувачів вищої освіти	221
КОЛБІНА Людмила Анатоліївна Вплив інноваційних технологій на розвиток творчих здібностей учнів початкових класів	223
KOLESNICHENKO Olena Innovation Potential Of A Higher Education Teacher	226
КОЛІСНІЧЕНКО Наталя Миколаївна Креативність та соціальні інновації як ключовий елемент ефективного публічного управління	228
КОЛЬЧАК Валентина Андріївна, ТОДОРОВА Валентина Георгіївна Використання технологій креативного мислення у підготовці фахівців з фізичної культури і спорту	234
КОН Олена Олександрівна Розвиток креативного мислення молодших школярів засобами додатків GOOGLE	236
KONDRATIEVA Iryna Theories Of Creativity	238
КОНСТАНТИНОВ Дмитро Сергійович Креативне мислення тренера-викладача як інструмент формування психологічної стійкості та саморегуляції у дітей молодшого шкільного віку	241
КОСТЕНЮК Наталя Іванівна Формування креативності персоналу як джерела інноваційного потенціалу організації	244
КОФІЖИУ Ганна Олексіївна Розвиток креативності в учнів старшої школи на уроках зарубіжної літератури	247
КОХАНСЬКА Світлана Володимирівна Розвиток креативного мислення на заняттях з музично-теоретичних дисциплін у майбутніх педагогів	250